

[Indenrigsministeren.]

Anvendelse. Det ærede Medlem har her gentaget de Bemærkninger, man møder alle Vegne i den dertil indrettede Presse: at det, at man har bragt de sociale Udgifter ned baade for Stat og Kommune der, hvor der i den hidtidige Lovgivning var fastsat bestemte Ydelser for Stat og Kommune, betyder forøgede Udgifter for Kommunerne. Her har man naturligvis ikke noget som helst; andet at holde sig til, end at Kommunerne i denne Overgangsvinter gennem Hjælpekasserne har afholdt forøgede Udgifter i Anledning af Arbejdsløsheden. Men dette kom ikke uventet, det maatte forudses, at saadan vilde det gaa, thi man maatte være forbedret paa — og det er ogsaa gaaet saaledes —, at de Institutioner, som først og fremmest har Ambulancepligt, nemlig Fagforbundene, vilde svigte. De Institutioner, som er bestemte for Arbejds- og Lønvilkaar her i Landet, kan ikke afvise Konsekvenserne af den Politik, de har gennemtvunget. I svundne Dage, i Arbejdsløshedskassernes første Tid, i Slutningen af 90erne og Begyndelsen af dette Aarhundrede, var det da ogsaa Fagforbundene, som i væsentlig Grad var Kassernes økonomiske Basis. I Aarene omkring Aarhundredskiftet var det Hundreder og Tusinder af Kroner, der aarligt gennem Fagforbundene blev ydet som Støtte til Arbejdsløshedskasserne, hvilket maalt med den Tids Alen var meget betydelige Beløb. Siden har vi imidlertid faaet en Hjælpekasselovgivning, som gør det muligt at læsse den Slags Byrder over paa Kommunerne, og det har man med god Villie gjort, thi hvorledes er Forholdet i saa Henseende? Det er oplyst gennem de Tabeller, der ledsager det Lovforslag om Hjælpekassernes Omordning, som jeg har fremsat i det høje Folketing. Der gives der en Redegørelse for Hjælpekasseudgifternes Vækst gennem en Aarrække, og deraf vil det ses, at denne Vækst ikke er betinget blot af voksende Nød i Befolkningen, men at den ogsaa er Udtryk for andre Ting, for en aftagende Frygt for at skaffe sig Venner ved det urette Mammon. Naar man ser, at indtil 1919—20 udgjorde Hjælpekasseudgifterne mellem 1 Mill. og $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., at de endnu i 1919—20 ikke var naaet over 2 Mill. Kr., men at de saa i 1921—22 springer op til 10,2 Mill. Kr., og tillige erindrer, at Vinteren 1921—22 var den, der prægedes af den store Arbejdskamp, Lockouten, saa antager jeg, at ærede Medlemmer af det høje Ting vil

forstaa, hvilken Del Samfundet gennem Hjælpekasserne har taget i den Arbejdskamp, man da førte. Og siden den Tid har vi holdt os oppe paa disse Højder, endogsaa i de virkelig gode Arbejdsaar 1924—25 og 1925—26 laa Udgiften mellem $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr. og $7\frac{1}{2}$ Mill. Kr. foruden Arbejdsløshedskassehjælpen, det vil sige mellem det fire- og femdobbelte af, hvad man brugte i Aarene frem til 1919—20.

Det Billede, som disse Tal giver, er, tror jeg, et klart Udtryk for, at det Understøttelsessystem, som gennem Hjælpekasseloven, den oprindelige og den reviderede af 1913, er tilvejebragt, med Hensyn til Kontrol, med Hensyn til Begrænsning har overlevet sig selv, og det ses da ogsaa ganske tydeligt, hvis man forfølger Forholdene i enkelte af Landets Kommuner. Man kan pille Typer ud i det Materiale, der er i min Besiddelse, som giver et ganske tilsvarende Billede. Lad mig nævne en Købstadkommune, som har 6 000—7 000 Indbyggere. Det Beløb, der i Finansaaret 1919—20 anvendtes til Hjælpekassehjælp, androg mellem 3 000 og 4 000 Kr., laa altsaa nede paa et halvt Hundrede Øre pr. Indbygger i Kommunen; men derpaa ændres Hjælpekassebestyrelsen, den faar, om jeg saa maa sige, en ny Farve, og saa begynder Beløbene at rulle, saa vokser de med en halv Snes Tusinde Kr. aarlig, indtil man i 1925—26, det gode Beskæftigelsesaar, var oppe paa et Beløb af ca. 8 Kr. pr. Indbygger i Kommunen, altsaa var naaet op til det femdobbelte af, hvad man fem Aar i Forvejen havde anvendt, og i det sidste Regnskabsaar, for hvilket Regnskaber er aflagt, 1926—27, var man oppe paa saadant noget som 10 Kr. 50 Ø. Det vil sige, at man i vedkommende lille Købstad paa mellem 6 000 og 7 000 Indbyggere har anvendt ca. 75 000 Kr. til Hjælpekassehjælp eller det syttendobbelte af, hvad man anvendte for 6 Aar siden. Nu kan man sige, at Nøden er steget, og Vanskelighederne er yokset, men jeg tror alligevel, at der skal større Dristighed, end de fleste besidder, til at paastaa, at der ikke gennem disse Tal er givet et klart Billede af, hvad det er for Principper, der har siddet til Højbords rundt om i mange af Landets Hjælpekasser. Det er ogsaa dem, der paa mere end eet Omraade og i mere end een Kommune har præget Forholdene sidste Vinter. Jeg har, som jeg før har sagt i dette høje Ting, stor Respekt for alle, som besidder Menneskekærlighed, Følelse for Medmenneskers Vanskeligheder, ogsaa de Vanskeligheder, de kan komme